

Bratři a sestry!

Čas prázdnin, čas dovolených! Jak všichni s touhou očekáváme tuto dobu! Odpočinout si, prožít krásné chvíle, načerpat nových sil ... To vyžaduje vstoupit celou bytostí i do hloubky vlastního vnitřního života každý den a objevit i tolik potřebné ticho. Ticho nemusíme vytvářet. Ticho je v nás. Jediné, co musíme udělat, je vstoupit do něj, stát se tichým, stát se tichem, dostatečně se ztišit, aby se toto vnitřní ticho mohlo dostavit. Ticho je „jazykem“ Ducha svatého, dárce nového života. Dar nového života, to je rekreace.

Přeji všem krásné prázdniny a dovolené, abychom obnoveni začali nové úkoly, cesty ...

Otec Josef

O životě ve stínu černé borovice (2)

Pokračujeme dnes ve vypravování o „Kociánce“, tedy o Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež (ÚSP TPM) v Brně – Králově Poli. Seznámím vás s aktivitami, z nichž některých by se mohli zúčastnit i dobrovolníci z naší farnosti.

V roce 1983 byla založena tělovýchovná jednota Kociánky (TJ ÚSP Brno, občanské sdružení), která je členem sportovního svazu Spastic Handicap – české federace sportovců s centrálními poruchami hybnosti. Za podpory tohoto svazu se tělovýchovná jednota Kociánky účastní různých sportovních soutěží, které se konají na území celé České republiky i v zahraničí. Brněnská jednota se zaměřuje na atletiku, boccii, cyklistiku, závěsný a dráhový kulečník, plavání, stolní tenis, lukostřelbu a šachy. Vedoucího jednoty mnozí znáte, je jím náš farník Petr Horáček. A sportovci jednoty se umisťují v domácích i zahraničních

soutěžích na velmi dobrých místech, dokonce na medailových pozicích i v celosvětových mistrovstvích. Snad připomenu alespoň jednoho z nejúspěšnějších, hráče boccii, nositele bezpočtu pohárů a medailí, o kterém jsem už v Krpoláčku psal a kterého mnozí znáte osobně z našeho kostela a z různých akcí – Radka Křenka. Práce v tělovýchovné jednotě je jednou z těch aktivit, která by mohla smysluplně naplnit volný čas našich mladých farníků se sportovním srdcem. Podmínkou účasti asistenta v některých soutěžích (např. v boccii) bývá členství v jednotě. Toto členství je však osvobozeno od členských poplatků. Tak neváhejte!

V letech 1993 až 1994 vzniklo Centrum tvořivé činnosti. Součástí činnosti Centra je arteterapie (výtvarné techniky jako keramika, grafické techniky, kombinované techniky, prstomalba, muzikomalba, koláže, práce s textilem aj.) a muzikoterapie (pracuje jak se skupinami klientů stejného věkového a mentálního stupně, tak s jednotlivci, rozvíjí pěvecké a instrumentální hudební schopnosti, využívá formu hudebně – pohybových her). Také prvky z oblasti dramatické výchovy (pantomima, tanec, rytmizace, přednes) obohacují činnost Centra. Vše doplňují relaxační techniky, které mají v mnoha případech nemalý terapeutický význam. Věřím, že i mezi farníky jsou lidé s darem výtvarné dovednosti či hudebního nadání. Podělte se o své hříbny s druhými, pomozte také jim objevit krásu a tvůrčí zaujetí.

V roce 1998 zahájilo svou činnost školící středisko RESTART vytvořené společným úsilím brněnské Kociánky a Konta bariéry Nadace Charty 77. Středisko organizuje počítačové kurzy určené občanům se zdravotním (zejména tělesným) postižením. Výuku zajišťují lektori ústavu a Občanského sdružení RESTART. Toto pracoviště obdrželo v roce 2003 akreditaci MŠMT ČR a ECDL. Po absolvování kurzu může posluchač získat „Osvědčení o absolvování kurzu“ vydané školícím střediskem RESTART Kociánka. Ve vyhrazené době využívají zdarma počítačové vybavení i klienti ústavu. Díky několika nadšencům i z řad bývalých klientů ústavu se snad brzy podaří zajistit vhodnou techniku, po-

mocí které by mohli užívat počítač i klienti nevládnoucí rukama. První „vlašťovky“ už tu jsou. Domnívám se, že i v zde by byli vítání počítačově gramotní lidé, kteří by své kamarády trpělivě zasvěcovali do tajů PC. Vždyť třeba kontakt se světem prostřednictvím Internetu znamená pro postiženého velice mnoho a dokonalé zvládnutí počítačové techniky by mnohým usnadnilo i přístup k dobrému zaměstnání.

Na závěr jsem nechal oblast náboženskou. Kociánka se svými 450 klienty je veliký misijní prostor. Setkáváme se tu často s mladými lidmi, kteří mají o víře třeba jen mlhavou představu, ale jsou velmi vnímaví a vděční za každé slovo, informaci. Jakoby podvědomě tušili, že to je právě Bůh, kdo jim může pomoci zdo-
lávat těžkosti jejich nesnadného života. Kociánka není polem le-
žícím ladem. Výuce náboženství se tu věnují tři katechetky, kaž-
dou středu je v ústavu sloužena mše svatá. Rád bych čtenáře upozornil, že bohoslužby jsou volně přístupné veřejnosti a pro-
mluvy otce Jana Hanáka (je kaplanem určeným k pastoraaci ve
hnutí Víra a Světlo) jsou překrásné. Nedávno přišel otec Hanák
s další iniciativou – pro starší mládež připravil jakési podvečery
s besedou nejen o víře. Také tyto besedy jsou volně přístupné ve-
řejnosti a především věřící mládeži je velice doporučuji. Občan-
ské sdružení Archa Community organizuje pro mladší děti pra-
videlně jednou za čtrnáct dnů křesťanský vedená společenství,
pro starší mládež jsou tato společenství každý týden. I na těchto
společenstvích velice rádi uvítáme především mládež z naší far-
nosti. Každým rokem pořádá Archa tři křesťanské tábory a ně-
kolik dalších akcí pro děti a mládež s postižením nejen z ústavu
na Kociánce. Někteří z našich farníků už využili i nabídky mod-
litební služby v těžké životní situaci, se kterou přišli mladí věřící
z Kociánky. V duchovní oblasti by se dalo dělat mnohem víc, ale
stále jsme limitováni nedostatkem ochotných spolupracovníků.
Protože je hledáme především mezi věřícími, je tento dlouho-
dobý nedostatek velice zarážející. Mnozí z klientů ústavu po-
strádají zázemí věřící rodiny, časté jsou naopak případy, kdy ro-
diče zaujímají k víře svých i dospělých dětí výrazně nepřátelský

postoj. Naším úkolem není tedy na prvním místě rozmnožovat nabídku duchovních akcí, ale vytvořit vztahy, které by mladým věřícím suplovaly prožitek víry v rodině, přiblížily život ve farnosti, diecézi, církvi. To je ale práce, která vyžaduje individuální přístup ke každému člověčkovi a bez většího počtu dobrovolných spolupracovníků se nedá zvládnout. Je to ale úkol, ke kterému byl povolán každý věřící člověk. Každému z nás je určen Kristův příkaz: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium . . .“

Pokud by po mnoha letech pokusů s velmi malým výsledkem byl mezi našimi farníky osloven a chtěl s námi spolupracovat někdo nový, ať odhodí zbytečný ostych a vloží svůj kontakt do schránky nadepsané ARCHA, MODLITEBNÍ AKCE S.R.O., KRPOLÁČEK pod nástěnkou u hlavního vchodu do kostela. Bůh vám žehnej!

Zdeněk Winkler

Po stopách elixíru dlouhého života

Když půjdete v Králově Poli po Kollárově ulici, jistě nepřehlédnete v čísle 5 známou firmu M. Požárek – výroba likérů, Original Moravian. Nápis nad vjezdem informuje, že likérka byla založena roku 1904 a že při výrobě používá originální receptury již z roku 1787. Jak už jsme v Kropoláčku psali, kartuziánský klášter v Králově Poli byl zrušen právě v době blízké tomuto datu – v roce 1782. O tom, že kartuziáni ve Francii jakýsi likér vyráběli, jsem už také cosi slyšel. Že by tu byla nějaká souvislost? Nedalo mi to a pustil jsem se po stopách historie kartuziánského moku. Dovolte, abych vás seznámil s výsledky svého „bádání“.

Kartuziánský řád existoval již přes 500 let, když v roce 1605 jeho mniši v klášteře Vauvert na malém předměstí Paříže získali dar pro krále Jindřicha IV. Francois Hannibal d' Estrees, maršál dělostřelectva, jim daroval již starý rukopis nadepsaný „Elixír dlouhého života“. Počátkem 17. století znalo využití bylin při léčení nemocí jen několik mnichů a ještě méně lékárníků. Návod

byl tak složitý, že jej ve Vauvert pochopili a využívali jen částečně. Do roku 1737 byl rukopis uložen v mateřském domě řádu v La Grande Chartreuse v horách nedaleko Granoblu. Zde byl studiem rukopisu pověřen klášterní lékárník Frère Jerome Maubec. A jemu se nakonec podařilo složitý recept rozluštit. Kartuziánský Elixír byl poprvé vyroben.

Distribuce a prodej tohoto nového léku byly omezené. Bratr Charles z kláštera La Grande Chartreuse nakládal na svého mezka malé lahve a vozil je do Grenoblu a do dalších vesnic v okolí. „Elixír dlouhého života“ vyrábějí dodnes podle starého receptu pouze kartuziáni. Likér se nazývá „Elixir Vegetal de la Grande-Chartreuse“. Tento „zdravotní likér“ je celý přírodní, používají se jen různé části bylin ponořené do vinného alkoholu (71 objemových % alkoholu). Je tak chutný, že se používal častěji jako nápoj, než jako lék. Když to mniši zjistili, změnili v roce 1764 předpis likéru na méně alkoholický nápoj, který je dnes podle své zelené barvy známý jako „Green Chartreuse“ (obsahuje pouze 55 objemových % alkoholu). Úspěch tohoto likéru byl okamžitý a jeho pověst nebyla již omezena pouze na oblast kolem La Grande Chartreuse.

Roku 1789 vypukla francouzská revoluce a členové všech náboženských řádů byli vypovězeni ze země. Kartuziáni odešli v roce 1793 a před svým odchodem z opatrnosti pořídili přesnou kopii rukopisu. Jeden mnich směl zůstat v klášteře a byl pověřen uschováním kopie. Originál rukopisu byl dán do opatrování jinému mnichovi. Mnich, který měl originál, byl revolucionáři zatčen a uvězněn v Bordeaux. Naštěstí nebyl hlídán a tajně se mu podařilo předat originál rukopisu neznámému zachránci, který jej propašoval zpět do oblasti La Grande Charteruse. Zde jej předal do rukou kartuziána, který se skrýval poblíž kláštera. Mnich však neměl zdání, jak rukopis použít, a protože si byl jistý, že kartuziánský řád v důsledku revoluce navždy končí, prodal rukopis panu Liotardovi, lékárníkovi v Grenoblu. Ani lékárník složitý recept nepochopil a když roku 1810 císař Napoleon nařídil, aby byly všechny tajné lékařské předpisy zaslány ministerstvu

vnitra, pan Liotard přesně podle zákona rukopis předložil. Byl mu však vrácen s poznámkou „Odmítnuto“. Když pan Liotard zemřel, jeho dědicové rukopis vrátili kartuziánům, kteří se roku 1816 vrátili do svého kláštera.

Roku 1838 vyvinuli kartuziánští lihovarníci sladší a jemnější verzi původního receptu. Protože tento nový likér nebyl již tak jasně zelený, byl spíše žlutavý, byl označen jako nový likér a dodnes je znám pod názvem „Yellow Chartreuse“ (obsahuje 40 objemových % alkoholu). Vzhledem k úspěchu likérů bylo nutné vybudovat nový a větší lihovar. Byl postaven roku 1860 25 km od kláštera blízko malé vesnice Saint Laurent du Pont na místě zvaném Fourvoirie.

V roce 1903 francouzská vláda kartuziánský lihovar znárodnila, mniši byli vypovězeni z kláštera La Grande Chartreuse, odešli do Španělska a rukopis vzali s sebou. Francouzská vláda prodala obchodní značku „Chartreuse“ skupině lihovarníků, která utvořila společnost „Compagnie Fermiere de la Grande Chartreuse“. Likér vyráběný touto společností neměl však znaky likéru připravovaného podle rukopisu, společnost neuspěla a roku 1929 zbankrotovala.

Mezitím postavili kartuziáni nový lihovar ve španělské Tarragoně a za necelý rok byl kartuziánský likér opět na trhu. Lihovar v Tarragoně pracoval až do roku 1989. Později postavili kartuziáni další lihovar v Marseille na jihu Francie. Tento lihovar provozovali v letech 1921 až 1929. Protože v té době nesměli kartuziáni užívat starou obchodní značku, byly likéry z obou lihovarů označeny jako „Tarragone Chartreuse“.

Po bankrotu francouzské společnosti „Compagnie Fermiere de la Grande Chartreuse“ v roce 1929 byly její akcie bezcenné. Podíly skupili přátelé mnichů a věnovali je kartuziánům jako dar. Tak mniši získali zpět obchodní značku „Chartreuse“. Vrátili se do svého lihovaru ve Fourvoirie a začali znovu vyrábět pravý kartuziánský likér.

V roce 1935 se z horského úbočí zřítla lavina a lihovar ve Fourvoirie zničila. Nový lihovar byl postaven ve Voiron, kde že-

leznice umožnila distribuci likéru do celého světa. Zatímco lihovar je ve Voiron, skladování, výběr a míchání tajných bylin, které se užívají při výrobě likéru, provádějí tři mniši přímo v klášteře. Od roku 1970 je plněním lahví, balením a prodejem likéru a několika dalších produktů vybraných mnichy pro jejich vysokou kvalitu pověřena společnost „Chartreuse Diffusion“.

Řád zasvěcuje do tajemství výroby likérů jen tři mnichy. Jen tito tři znají všechny přísady. Jen tito tři ví, jak se tyto přísady připravují a vkládají do vinného alkoholu. To málo, co je o výrobě likérů známé, je, že asi 130 bylin, oddenků, kořínků listů a jiných přírodních částí vegetace se po neznámou dobu nakládá do alkoholu, potom se destiluje a míchá s destilovaným medem a cukerným sirupem než se dá do velkých dubových sudů a uloží do nejdelšího sklepa na světě k uzrávání. Malá část likéru je vybrána pro speciální zpracování. Tato část likéru zraje zvlášť dlouho a teprve až hlavní lihovarník prohlásí, že likér je připraven k plnění do lahví, balí se a prodává jako V.E.P. Chartreuse („Viellissement Exceptionnellment Prolongé“). V.E.P. Chartreuse se vyrábí od roku 1963. Je stáčen do půllitrových a litrových lahví, které jsou kopiemi lahví užívaných v roce 1840. Každá láhev je individuálně číslována, zapečetěna voskem a prodávána ve vlastní pečlivě upravené dřevěné krabici.

Sklepy ve Voiron navštíví ročně více než 150 000 návštěvníků z celého světa. Většinou netuší, že před sebou mají sudy s likérem, který je na trhu téměř 300 let.

Za výlohou prodejny likérky na Kollárově ulici je vystavena láhev se zlatavým obsahem. Na vinetě je docela věrný obraz našeho farního kostela Nejsvětější Trojice (pouze stromořadí neodpovídá realitě) a název likéru – Bylinná kartouzská. Ochutnal jsem. Likér je výborný, můžete se přesvědčit sami. Ale s originálními kartuziánskými likéry „Chartreuse“ nemá přece jen nic společného. Tak na zdraví!

Zdeněk Winkler

Ohlasy z konference

Ve dnech od 21. do 23. dubna se do hotelu Skalský dvůr v Lísku u Bystřice nad Pernštejnem sjelo 170 účastníků konference: *Farnost – místo pro každého?*, kterou uspořádalo Biskupství brněnské. Konference se účastnili především lidé, kteří patří k aktivním členům farností brněnské diecéze. Mezi nimi byl celou dobu i brněnský biskup Vojtěch Cikrle a brněnský generální vikář Jiří Mikulášek. Z diecéze přijela na konferenci také asi třicítka kněží, doprovázená svými spolupracovníky. V přednáškách a referátech vystoupili PhDr. Josef Zeman (Brno), Ing. Aleš Opatrný Th. D. (Praha), Dr. Petr Slouk (Vídeň), ThDr. Marián Bublínec Ph. D. (Bánská Bystrica), Ludvík Kolek (Brno), Prof. Dr. theol. Lic. jur. can. Thomas Schüller (Limburg) a Jiří Mikulášek (Brno).

Z atmosféry, která na konferenci panovala, i ze zájmu všech účastníků bylo zřejmé, že se sešli lidé, kterým není lhostejný život ve farnosti. Konference byla hledáním možností, jak v ní lépe budovat společné vztahy a vědomí sounáležitosti.

Aktivní vstupy v panelové diskusi i otázky vzešlé z pracovních skupin opět potvrdily, že v nových podmínkách svobodné společnosti, ve kterých v naší zemi posledních šestnáct let žijeme, není možné aplikovat jen tradiční formy spolupráce kněze a členů farnosti, že si v dnešní době více uvědomujeme potřebu vzájemné spolupráce kněží a členů farností, že je třeba jít cestou naslouchání a konsensuálního rozhodování, a že je proto třeba učit se často i základům účinného dialogu.

Ředitel Pastoračního střediska brněnské diecéze Mgr. P. Petr Nešpor, vedoucí organizačního týmu, vnímal toto setkání především jako příležitost, aby se lidé angažovaní ve farnosti několik dní setkali, intenzivně sdíleli zdroje naděje i těžkosti v jejich farnostech a tím budovali neformální komunikační síť, která do budoucna může přinášet nové konkrétní podněty pro život farností v brněnské diecézi. Konference by se měla také stát východiskem pro další pracovní setkání v příštím roce.

Jáhenské svěcení v Brně

V sobotu 18.6. v 9.00 hodin přijmou v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně z rukou biskupa Vojtěcha Cikrleho jáhenské svěcení tři bohoslovci brněnské diecéze z Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci: Zdeněk Fučík (*1970) z Pyšele, Jiří Janoušek (*1978) z Budišova a Pavel Römer (*1976) z Rajhradu. Spolu s nimi přijme jáhenské svěcení Siard Kamil Novotný (*1974) z Vážan nad Litavou, premonstrát z novoříšské kanonie, absolvent KTF Univerzity Karlovy v Praze.

Dva bohoslovci brněnské diecéze, kteří ukončí svá studia na Papežské lateránské univerzitě v Římě, přijmou jáhenské svěcení o měsíc později, a to v pátek 15. července v 17.30 hodin – Hynek Šmerda (*1979) z Tišnova a Tomáš Vyorálek (*1977) z Brna.

Kněžské svěcení v Brně

Kněžské svěcení z rukou biskupa Vojtěcha Cikrleho přijme v sobotu 25.6. v 9.00 hodin jedenáct kandidátů kněžské služby: Mgr. David Ambrož (*1974) z Brna, Mgr. Jindřich Čoupek (*1973) z Brna, Mgr. Jaromír Gargoš (*1978) z Milešovic, Mgr. Martin Grones (*1975) z Hrušovan nad Jevišovkou, Mgr. Marián Kalina (*1976) ze Žiliny, Mgr. Pavel Lacina (*1978) ze Žďáru nad Sázavou, Pavel Lazárek (*1977) ze Znojma, Mgr. Michael Mareš (*1976) z Brna, Mgr. Josef Rybecký (*1979) z Ivaně, Mgr. Pavel Svoboda (*1974) z Jedovnic a Ing. Mgr. Jan Zachoval, CSc. (*1943) z Brna.